

بهترین فیلم

لحظه تولد یوز ایرانی

«تکثیر در اسارت» داستان زندگی پیروز را روایت می کند

جفت گیری و تکثیرشان چه زمانی است؟ چگونه می توان شرایط چنین اتفاقی را فراهم کرد؟ امکان عملی تولد یوزهای تازه چقدر است؟ و... یکی از مزیت های تکثیر در اسارت در مقایسه با دیگر مستندهای ایرانی حیات وحش اطلاعات علمی بسیاری است که تماشاگر در خلال مستند در می یابد. در عین حال، فیلم سرگذشت همه یوزهای ایرانی یافت شده در ۲ دهه اخیر را نیز به مدد تصویرهای ضبط شده، باز گو می کند و تماشاگر با سرنوشت غم انگیز همه آنها نیز آشنا می شود. اما مهم ترین مزیت تکثیر در اسارت ثبت لحظه تولد یوز پلنگ ایرانی است که پیش تر در مستندی اتفاق نیفتاده است و سبب می شود که از جهت ارزش مستندنگارانه بالاتر از همه مستندهای دیگر حیات وحش ایرانی در سال های اخیر بایستد.

جست و جوی یوز پلنگ ایرانی و کوشش برای برقراری پیوند میان آنها بودند که نسل رو به انقراضشان را حفظ کنند. تکثیر در اسارت، روایت سفر و جست و جوی و انتظار و امید و ناامیدی است؛ از پارک پردیسان تهران به پارک ملی توران، کوشش برای فراهم کردن شرایط جفت گیری دو یوز پلنگ، بعد به انتظار نشستن برای به دام انداختن یوز پلنگ نر که احتمال زنده بودنش می رود، دوباره تلاش برای جفت گیری، دوباره انتظار و... تا تولد پیروز آمیزه ای است از بیم ها و امیدها و چشم به راه ماندن و ناامید شدن و دوباره امیدواری و سرانجام... پرسش های بسیاری درباره یوز ایرانی در مستند طرح می شود و به مرور پاسخ می یابد؛ از جمله اینکه اکنون شمارشان چند قلاده است؟ چند قلاده از آنها ممکن است زنده باشند؟ فصل

بسیاری از مردم خبر درگذشت پیروز، بچه یوز ایرانی، را شنیدند و سوگوار درگذشت او شدند؛ ماجرای که شهرتی فراتر از واقعه یافت و به نوعی به نماد ملی تبدیل شد. اما شاید خیلی از مردم نام انگشت شمار یوز پلنگان ایرانی مثل ماریتا و کوشکی و دلبر و ایران و فیروز، کمتر به گوش شان خورده باشد یا سرگذشت آنها را شنیده باشند و مهم تر از همه اینکه شاید به روشنی ندانند که پیروز چگونه متولد شد و چگونه به فرجام تلخ مرگ رسید. مستند «تکثیر در اسارت» ساخته مهدی ایمانی شهمیری داستان زندگی پیروز را از تولد تا مرگ روایت می کند.

درست در روزهای اوج کرونا، زمانی که مردم درگیر و در بی پایان چگونه کنار آمدن با بیماری ناخوانده مرگبار بودند، در پارک ملی توران، محیط بانان و کارشناسان و پزشکان، مشغول

روایت کارگردان

سندی برای آیندگان

مهدی شهمیری

مستند «تکثیر در اسارت» داستان تکثیر در اسارت یوز پلنگ های آسیایی است که وقتی جمعیت شان حالت شکننده ای پیدا کرد و در دسته بندی خطر انقراض قرار گرفتند، سازمان محیط زیست تصمیم گرفت اقدام به تکثیر آنها در محیط اسارت کند. من از قبل پیگیری این مسائل بودم و از زمانی که یوزها در پردیسان بودند هم خبرها را دنبال می کردم اما کار زمانی آغاز شد که یوزها به سمنان منتقل شدند و ما از همان زمان فیلمبرداری را آغاز کردیم. فیلمبرداری ما در توران سمنان انجام شد اما پلان های آرشیوی از پردیسان هم داشتیم.

همچنین در مقطعی اجازه فیلمبرداری را از دست دادیم و باز هم ناهای آرشیوی وجود داشت و توانستیم از آنها استفاده کنیم. به دلیل اینکه یوز یک میحت حساس و پیچیده ای است و من هم برای اولین بار وارد وادی حیات وحش شده بودم و مستندهای قبلی من در این حوزه نیستند. بنابراین یکسری ناهماهنگی ها و مخالفت هایی وجود داشت و تلاش می کردند از فیلمسازان دیگری استفاده کنند که در یک مقطع مانع از ادامه کار ما شدند. به طور کلی موضوع یوزها نزدیک به یک سال است که بسیار رسانه ای شده است. از این نظر خیلی از ایرانی ها پیگیری این موضوع هستند و از طرف دیگر هم داستانی که برای ایران پیش آمد، از سزارین گرفته تا تولدها و مرگ پیروز، مخاطب قسط خبرها را دنبال می کرد و هیچ وقت اطلاعات تصویری و دقیقی از این ماجرا نداشت. مستند تکثیر در اسارت تمام این پرده را نشان می دهد که ما در تمام این مراحل حضور

ابهام اخلاقی در مستند ورزشی

«ستار الکلاسیکو» تماشاگر را با خود در مسیری متفاوت و هیجان انگیز همراه می کند

هیجان و تعلیق مسابقه ای نفسگیر و مستند ورزشی ای که با یک شروع پر قدرت تماشاگرش را آماده ورود به ماجرای می کند که ۲ شخصیت محوری دارد؛ سوار کاری که ستار الکلاسیکو لقبش است و جوانی که همه زندگی اش شرط بندی است. یکی سوار بر اسب و در اندیشه پیروزی و دیگری در سودای پیش بینی نام برنده. رقابت ورزشی و شرط بندی و ایجاد ابهام در مورد شخصیتی که درباره اش پرسش های جدی وجود دارد. این دراماتیک ترین تمهید کارگردان برای قوام بخشیدن به اثر و ایجاد جذابیت برای دنبال کردن ماجرا، توسط تماشاگر است. نکته «ستار الکلاسیکو» در همین جاست؛ جایی که فیلمساز یک موقعیت اخلاقی فراهم می کند و به پرسش هایی دامن می زند که موتور محرک و پیش برنده فیلم است. مستند «ستار الکلاسیکو» داستان یک اسب سوار افسانه ای به نام ستار مهرانی است که به دلیل مهارتش در این رشته ورزشی به «ستار الکلاسیکو» مشهور است. این مستند به زندگی و مسیر قهرمانی وی می پردازد. علاوه بر روایت زندگی ستار مهرانی، مستند «الکلاسیکو» سراغ یک سوژه دیگر به نام الیاس نیز رفته است و تماشاگر داستان زندگی او را به صورت موازی می بیند؛ یک جوان ترکمن عاشق شرط بندی روی اسبهاست. ساخت این مستند ۵ سال زمان برده است.

روایت کارگردان

فیلمبرداری از زاویه متفاوت

هادی شریعتی

بیشتر صحنه های «ستار الکلاسیکو» در گنبد کاووس فیلمبرداری شد. یکی از فیلمبرداران جوان و کاربلد به نام سعید زرا یادی در این پروژه حضور دارد که در فیلم «آت او غلان» هم با او همکاری داشتیم. این مستند پروژه سختی بود و ما ناچار بودیم بعضی از سکانس ها را با ۷ یا ۸ زاویه دوربین بگیریم. به دلیل اینکه کورس ممکن است در یک دقیقه یا یک دقیقه و نیم اتفاق بیفتد و برای اینکه شما بتوانید زوایای مختلف را به تصویر بکشید، باید زمان زیادی صرف کنید.

فردی از اسب های ما نگهداری می کرد که علاقه زیادی به کورس و شرط بندی داشت. به همین دلیل از آن زمان من با این آشنا و متوجه شدم که آخر هر هفته مسابقات کورس در گنبد کاووس برگزار می شود. بعد هم فهمیدم که این مسابقات در تهران، یزد و شهرهای دیگر هم برگزار می شود. در حقیقت اسب و مسابقات گردش مالی زیادی بین ترکمن ها دارد. بعد از مدتی متوجه شدم که جایک سوار صاحب نامی داریم که تصمیم گرفتیم درباره او فیلم بسازیم. البته فیلم های دیگری هم با این مضمون داشته ایم و برای مثال فیلم «آتلان» هم درباره اسب است. اما در فیلم «ستار الکلاسیکو» شخصیت اصلی ما اسب های متعددی سوار شده و محور هم بیشتر روی شرط بندی است که همیشه در این باره شائبه هایی وجود دارد.

شناسنامه

کارگردان و تهیه کننده: هادی شریعتی، مدیر تصویربرداری: سعید زرا یادی، صدابردار: ولی اسماعیل زاده، تدوین: عماد خدابخش، صداگذار: مهرشاد ملکوتی، اصلاح رنگ و نور: رضا تیموری، طراح پوستر: امیر مهران. محصول مرکز گسترش سینمای مستند، تجربی و پویانمایی.

شناسنامه

تهیه کننده و کارگردان: مهدی ایمانی شهمیری، مدیر فیلمبرداری: مهدی آزادی، آهنگساز: افشین عزیزی صدابردار: سید رضا حسینی نیا صداگذار: محمد حسین ابراهیمی و مدیر تولید: حمیدرضا صباغیان، مشاور کارگردان و ناظر کیفی: محمدصادق اسماعیلی، محصول: صدا و سیمای استان های تهران و سمنان

